

Filosofie x ne-filosofie

Svět, v němž žijeme a myslíme, a jehož jsme součástí, trvá z velké, ba největší části napodobováním a opakováním, ale to je pouhý prostředek jeho „trvání“, nikoli smysl jeho existence (a hlavně každé jednotlivé existence). Proto má tak veliký význam také obrana proti pouhému opakování a napodobování: každá „přirozená jednotka“, ale také mnoho k jistému druhu celkovosti směřujících komplexů „přirozených jednotek“ usiluje (a musí usilovat, či nesmí neusilovat) o jakousi svou zvláštnost, jedinečnost, a to znamená také neopakovatelnost, nenapodobitelnost. Nu, a to platí také pro filosofii a filosofování. Filosof, který pouze napodobuje, je nazýván eklektikem; filosof, jehož filosofií je pouze vykládání jiných filosofů, je sice za filosofa uznáván, ale spíš za filosofa druhého řádu, neboť je závislý na filosofech, kteří myslí originálně. A pak tu jsou také falešní filosofové, pseudo-filosofové, kteří vlastně filosofičnost jen předstírají a svou skutečnou nefilosofičnost kamuflují (vědomě či nevědomky). Největším nebezpečím pro filosofii a filosofování jsou však pseudo-filosofové, kteří filosofii napodobují k co největší dokonalosti, takže jsou od skutečných filosofů jen velmi obtížně rozpoznatelní a odhalitelní. Od dob téměř nejstarších, tedy již ve starém Řecku, od dob Sókratových a Platónových, se jim začalo říkat „sofisté“ (což je ovšem název starší, dosti rozšířený a nejčastěji zaměňovaný a zaměnitelný s pojmenováním „filosofové“, protože ještě bez pejorativních, negativních spoluvýznamů). Tak už kdysi vznikl, a vždy znovu ožívá velká otázka, velký problém, jak odlišit či spíše vždy znovu odlišovat pravou filosofii od nepravé (*orthé filosofía* x *pseudé filosofía*). Zdá se, že to není možné jinak než v duchu onoho prastarého vymezení filosofie (připisovaného Pythagorovi), že jde o úsilí, motivované touhou a láskou (ve smyslu *filia*, nikoliv *erós*), které se oddaně dává do služeb – čeho? Podle Pythagory do služeb „moudrosti“, *sofia*, ale vzhledem k našemu (nikoli původně řeckému, ale židovským myšlením ovlivněnému a křesťanstvím posílenému) chápání slova „pravda“ - tedy do služeb „Pravdy“, pro niž platí totéž, co pro „moudrost“ ve smyslu Pythagorově, totiž že ji filosof ani filosofie nemají, ale že pro ně je nejvyšší normou (pochopitelně ne normou jakožto nějakým jsoucím, nýbrž jako čímsi nejsoucím, ale platným a závazným).

(Písek, 110905-1.)